

Yüz Yılda Yaşlanmak

Özgür Arun

Doç. Dr., Baş Editör, Senex: Yaşlılık Çalışmaları Dergisi

Adres: Gerontoloji Bölümü, Akdeniz Üniversitesi, Kampüs, Antalya

E-Posta: arun@akdeniz.edu.tr

Doi: 10.5281/zenodo.8111121

Künye: Arun, Ö. (2022). Yüz Yılda Yaşlanmak. *Senex: Yaşlılık Çalışmaları Dergisi*, 6,(1) 1-2.

 <https://orcid.org/0000-0002-6232-0785>

2023 yılı Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı. Yüz yıl sonunda bir muhasebe yapıldığında Cumhuriyet yaşlanana ve yaşlılara ne sunuyor? Yaşlıların ve yaşlananların sağlık bakım hakkı, çalışma hakkı, medeni ve sosyal hakları, kültürel hakları ne düzeyde gerçekleşmiş? Yaşam hakkı güvence altına alınabilmiş mi? Cumhuriyetin yüz yılı sonunda kuşaklararası adalet yaygınlaştırılabilmiş mi? Açlık ve yoksullukla mücadele etkin bir biçimde sürdürülebilir mi? Yenilenebilir enerji kaynaklarına, temiz havaya, temiz suya herkes için erişim sağlanabiliyor mu? Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye "kimseyi geride bırakmama" hedefini gerçekleştirebildi mi? Çocukları, gençleri, yetişkinleri, yaşlıları düşündüğümüzde; kadınları, erkekleri, göçmenleri, mültecileri, engellileri ele aldığımızda, toplumsal sınıf, etnisite ve inanç çeşitliliklerini hesaba kattığımızda, tüm kuşakları ve toplumsal kesimleri bir arada hayal ettiğimizde Cumhuriyet yüz yılı sonunda yurttaşlarına ne sunuyor? Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye'de yaşlılara ve yaşlanana bir yer var mı? Türkiye kapsayıcı bir toplum olabildi mi? Cumhuriyet yaşlılar için ve yaşlananlar için nasıl bir gelecek vadediyor?

Sorularımız çok fazla. Yanıtlarımız kısıtlı. Senex dergi yayımlanmaya başladığı ilk günden bu yana yanıtları sunmayı hedeflemekten ziyade, tartışmalar için özgür bir platform olmayı

hedefledi. Bugün Senex derginin 2022 yılı 6. sayısında yer verdiği tartışmalarıyla tam da bunu yapıyor. Yaşlanma sürecine, yaşlılık dönemine ve yaşlılara ilişkin tekdüze yanıtları sunmuyor. Yaşlanmayı ve yaşlılığı bir sorun olarak tanımlamıyor. Yaşlanmak tıbbi bir sorun değil. Yaşlılık bir hastalık değil. Yaşlanma yaşam boyu devam eden bir değişim, dönüşüm. Yaşlılık dönemi yaşamın olağan bir evresi. Oysa yaşlanmayı sorun odaklı çalışmak, yaşlılığı sorun olarak tarif etmek başlı başına bir sorun. Sağlık alanında, eğitim alanında, hukuk alanında, iş yaşamında, gündelik hayatın akışında yaşlılığın sorun olarak tanımlanması algıları da olumsuz etkiliyor. Cumhuriyetin yüzüncü yılında yaşlanmaya ilişkin algılar, geleceği de belirleyecek. Senex dergi bu arkaplandan hareketle Cumhuriyet'in yüzüncü yılında yaşlanmayı yeniden tartışmak üzere kapılarını açıyor. Hem bu sayımızda hem gelecek yıl yayımlamayı planladığımız sayılarımızda yüz yılda yaşanan toplumsal dönüşümü yaşlanma çalışmaları perspektifiyle ele almayı planlıyoruz.

Son çeyrek yüzyıla ilişkin iktisadi veriler Türkiye'nin yoksullaşarak yaşlandığını gösteriyor. Türkiye için sorun, yaşlanmak değil, yoksullaşarak yaşlanmak. Bu bağlamda hem bu sayımızda hem de gelecek yılki sayılarımızda yer vermeyi planladığımız tartışmalar Türkiye'nin nasıl yaşlandığını

anlamaya yönelik olacak. Bu bağlamda, Senex derginin 2022 yılındaki 6. sayısında da toplumsal yaşlanmaya ilişkin tartışmaları bulabilirsiniz. Cumhuriyet'in yüzüncü yılında yaşlanma sürecini ve yaşlılık dönemini kavrayışçı biçimde ele alarak tartışan araştırmacıların sunacağı katkılar yüz yıllık bir muhasebeyi de yapmamızı sağlayacak. Dilerim bu tartışmalar ve katkılar ihtiyaç duyduğumuz uluslararası yaşlı hakları sözleşmesi için bir birikim olacaktır.